

Lugupeetud 4. klassiastme lapsevanemad

Käesoleva nädalavahetuse jooksul on koolile laekunud mitmed kirjad, milles väljendatakse muret 2019/2020 ja 2020/2021 eeldatavasti avatava lõunase vahetuse osas. Kõnealused pöördumised on tinginud asjaolu, et lapsevanemateni on jõudnud informatsioon otsusest käivitada lõunane vahetus 2019/2020 õppeaastast. Vastav informatsioon tugineb kooli 30.04.2019 juhtkonna koosoleku protokollile (lisatud muutmata kujul käesoleva kirja manusesse), kus järgmise õppeaasta tunniplaani ja ruumijaotusplaani koostamise arutamisel juhtkond analüüsis võimalikke stsenaariume ning võimalikke lahenduskäike. Oluline on märkida, et vastava protokollipunkti otsuse rida oli järgnev:

Ootame kuni selguvad lõplikud õpilaste arvud ning seejärel otsustame. Paralleelselt õppejuhid valmistuvad (igaks juhuks) stsenaarium 2 (lõunane vahetus) rakendamiseks.

Teisisõnu ei ole 27.05.2019 seisuga tehtud ühtegi otsust, mida oleks olnud võimalik kommunikeerida ning käesoleva kirjavahetuse on tinginud arutelufaasis olnud teema jõudmine töödokumendist avalikkuse ette. Otsuse tegemine saab võimalikuks alles peale lõplike õpilasarvude selgumist 30.05.2019.

Allolevas kirjas proovin selgitada kogu olukorda täielikus mahus:

Taust:

1. Harku vald on kohustatud pakkuma koolikohta kõigile Harku valla elanikele. Koolikohtade puudumisel peab vald hüvitama koolikoha maksumuse muule omavalitsusele, kuhu valla õpilased õppima suunduvad.
2. Harku valla arengukava üks olulisematest eesmärkidest on pakkuda kvaliteetset haridust kõigile Harku valla lastele Harku vallas (loe: vähendada väljaspool valda õppivate õpilaste osakaalu).
3. Vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele peab kool looma tingimused kvaliteetse õppekasvatustöö läbiviimiseks.

Kooskõlas Harku valla rahvastikuprognosisega on Tabasalu Ühisgümnaasium olnud kestvas kasvamisega (600 õpilasega koolist 1000+ õpilasega kooliks). Kooli kasvamisega sammu pidamiseks võttis kool 2006/2007 õa kasutusele uue algklasside hoone (+14 klassiruumi). Aastaks 2016 oli selge, et kooli kasvamine jätkub ning koos kasvamisega muutus õpilasekeskse tunniplaani ning ruumijaotuse koostamine süvenevalt keeruliseks, kus rahulolematust tunni- ja ruumiplaaniga oli jõudmas punkti, kus oli vaja kaaluda lõunase vahetuse avamist. Lähtuvalt teadmisest, et püsiv lahendus on planeeritud hariduslinnaku uute õppehoonete näol ning koolipidaja ja kooli ühisest soovist seda võimalikult kaua vältida, hangiti koolile 2017/2018 õa alguseks moodulklassid (+5 klassiruumi). Selle tulemusena sai võimalikuks lõunase vahetuse käivitamist pideva kasvu tingimustes edasi lükata.

Sealjuures on kooli hoolekoguga, vanematekoguga ja õppenõukoguga kestvalt (sh läbi avalike juhtkonna protokollide) õpilaste arvu prognoosi ja kaasnevat ruumivajaduse küsimust arutatud (sh viimati 23.05.2019 toimunud VK koosolekul). Oluline on märkida, et ruumimure on ka Tabasalu Ühisgümnaasiumi kehtiva arengukava kõige esimeseks ja olulisemaks probleemiks märgitud (vt ka: <http://tyg.edu.ee/arengukava>).

Paralleelselt moodulklasside avamisega kinnitati lõplikult lepingud riigiga loodava riigigümnaasiumi osas ning seega täideti tingimused hariduslinnaku uute hoonete (RG + 1.-6. klassi õppehoone) arhitektuurikonkursi väljakuulutamiseks. Täna on arhitektuurikonkursi võitja selgunud ning

projekteerimistööd on kestnud terve õppeaasta vältel ning on hetkel lõppjärgus, kus kool tellijana on saabuva tulemiga väga rahul. Eelduslikult algab uute hoonete ehitusprotsess 2019. aasta lõpus ning hooned valmivad 2021/2022 õppeaasta alguseks.

Tänane olukord:

Lähtuvalt Harku valla pikaajase eesmärgist pakkuda haridust Harku vallas ning meie kooli kestvalt tõusvatest hariduse osutamise tulemuslikkuse näitajatest (vt ka <http://tyg.ee/oppima/naitajad.html>) on kooli soovivate õpilaste arv ületanud õpilaste arvu prognoose (mis on suuresti lähtunud senistest trendidest e. ühtlasest protsendist väljaspool valda õppivate õpilaste arvust).

30.04.2019 toimunud kooli juhtkonna vastavateemalisel arutelul fikseeriti arutelu protokollis (muutmata kujul lisatud) järgnevalt:

Kooli arengukava tegemisel selgus prognoosidest, et enne hariduslinnaku valmimist on arvestatav võimalus, et õpilaste hulk jõuab punkti, kus olemasolevates ruumides ühes vahetuses jätkamine muutub võimatuks. Täna on TÜG-is 46 klassikomplekti. 2019/2020 õppeaasta osas oli algne koolipidaja prognoos kolme esimese klassi ning kuue seitsmenda klassi ja kahe gümnaasiumi klassi lisandumise osas. Vastava prognoosi kohaselt oleks 2019/2020 õppeaastal võimalik õpet läbi viia ühes vahetuses. Tänapäevane olukord on selline, kus võib eeldada nelja esimese klassi, seitsme seitsmenda klassi ning kolme kümnenda klassi teket e. vahe algse prognoosiga on +3 klassikomplekti. Vastava stsenaariumi rakendamise korral (ei ole veel lõplikult teada, sest osad sisse saanud lähedased linnakoolidesse jms) muutuks ühes vahetuses õppe läbiviimine selliseks, kus tunniplaani koostamine õpilase ja ka õpetaja keskselt mõistlikult muutuks väga-väga keeruliseks. (väljavõte JK protokollist)

Teisisõnu on meil võrrandis neli peamist muutujat:

1. Kas 2019/2020 õa avatakse 3x 1. klass või 4x 1. klass.
2. Kas 2019/2020 õa avatakse 3x 10. klass või 2x 10. klass.
3. Kas 2019/2020 õa avatakse 7x 7. klass või 6x 7. klass (üks klassikomplekt õpib Muraste koolihoones, muidu oleks potentsiaalselt 8x 7. klassi).
4. Kas 2019/2020 õa avatakse 1x väikeklass või avatakse ülevallaline 1. klassiastet koondav väikeklass Muraste koolis (lähtuvalt haridusjuhtide konsensuslikust otsusest, et soovitakse läbi liitklasside kaotamise ja ülevallalise lennupõhise lähenemisega parandada väikeklassi õppe kvaliteeti).

Eeltoodud küsimustes on võrreldes 30.04.2019 juhtkonna koosolekul aruteluga selgunud järgnev:

1. Septemrist avatakse neli esimest klassi, sest taotluste hulk on rohkem kui 78. (+1 klassikomplekt)
2. Täna on gümnaasiumisse astujate puhul hetkeseisuga 2,5 paralleeli jagu õpilasi, kuid matemaatika eksami sooritused võivad seda hulka vähendada (kas +1 või +2 klassikomplekti).
3. Hetkeseisuga on kohataotlusi 6,15 x 7 klassi osas (võib veel olla neid, kes loobuvad kohast e nagu iga-aastaselt mõned loobuvad). Sellest sõltub, et kas 7 või 6 paralleeli. (+ ? klassikomplekti)
4. Kui Muraste ei ava ülevallalist väikeklassi, siis peame kahetsusväärset jätkama liitklasside süsteemiga e täna 2 õpilasega väikeklassile lisandub 3 uut esimese klassi väikeklassi õpilast ning õppetöö toimub liitklassi süsteemil (+ 0 klassikomplekti) või liitklassi vältimise soovi korral +1 klassikomplekt.

Lahendusvariandid:

On arvestatav tõenäosus, et kui jätkuvad ajaloolised trendid, siis kool peab avama 6 klassikomplekti 7. klasse ning 2 klassikomplekti gümnaasiumit. Sellisel juhul on võimalik 2019/2020 õa õppetööd läbi viia ühes vahetuses, kuigi kindlasti mingil määral kannatab tunniplaani ja ruumijaotuse mõistlikkus ning õpilasekesksus.

2020/2021 õppeaasta puhul on ka algsete prognooside kohaselt ühes vahetuses ning olemasolevates ruumides jätkamine õppekvaliteeti olulisel määral kahjustamata võimatu e. 2020/2021 õa on üks alltoodud variantides vaja kindlasti kasutusele võtta.

Variandid:

1. Ühe lennu üleviimine lõunasesse vahetusse. Ühe nelja paralleeliga lennu üleviimise tulemusel lisandub õppepindasid vastavalt lõunasesse vahetusse suunatud klasside arvule.
2. Viia üks lend üle Meriküla õppekompleksi (seal on olemas nii kaasaegne spordisaal, renoveeritud ruumid jms) ning paluda vallal korraldada adekvaatne transport õpetajatele ja õpilastele.
3. Hankida täiendavalt vajaminev hulk moodulklasse.

Plusside-miinuste kaalumise (käesoleva kirja jaoks lihtsustatud kujul)

Variant	Vastu	Poolt
Lõunane vahetus	Õpilaste koolipäev algab ja lõpeb tavapärasest hiljem, mis võib takistada osades huviringides käimist. Kaasneb pikem tööpäev kooli personalile.	Lahendab ruumimure ja seega võimaldab õpilasekeskse tunniplaani koostamist. On aastakümneid pea kõigis puudutatud Eesti koolides remontide ja ruumikitsikuste ilmnemisel kasutusel olnud mudel. Õpilased ja kooli meeskond on jätkuvalt osa samast kooliruumist ja koolikultuurist.
Meriküla õppekompleks	Õpilased ja õpetajad peavad rändama kaugele e. täiendav transpordiga kaasnev aja ja ressursikulu. Eraldi õppivad õpilased on vähemal määral kaasatud ülekoollistesse tegevustesse. Mitmes kohas õpetavate õpetajate päev on poolitatud e. tunniplaani koostamise suur väljakutse (1 tund Merikülas = 3 tunni jagu aega e. + sõit sinna ja tagasi)	Olemas on väga head tingimused õpipindade näol.

	Väljakutse toitlustamise korraldamisega (köögipersonal).	
Moodulklassid	Kooli söökla ei suuda teenindada (töötab hetkel maksimumkoormusel ca 280 õpilase toitlustamine ühes vahetunnis). Tekivad vastuolud seadustega (tervisekaitseõuded jms) e. kui palju tualette on kasutada jms. On rahaliselt väga ressursimahukas. Puudub loogiline koht, kuhu praeguse õppekompleksi juurde mooduleid lisada. Juba tänaste moodulklasside ligipääsutee on tugevalt ülekoormatud (ohutus). Hanke/ehitusperiood + erinevate lubade kooskõlastusperiood võtab rohkem kui 6 kuud aega.	Klassiruumide lisanduks soovitud määral. Õpilased ja kooli meeskond on jätkuvalt osa samast kooliruumist ja koolikultuurist.

Kooli juhtkonnas ja koolipidajaga arutades on selge, et ükski ülaltoodud variantidest ei ole meelepärane ning ideaalis ruumiprobleemi kui sellist ei eksisteeriks. Samas realistlikest lahendusvariantidest on kõikidest valikutest kõige parem lõunase vahetuse rakendamine.

Eeltoodust lähtuvalt tekib küsimus, et millises klassiastme osas peaks õhtust vahetust rakendama. Teisisõnu on vaja tuvastada klassiaste, kus lahendus on teostatav ning mõju on kõige väiksem. Kaks peamist muutujat on siinkohal järgnevad:

- Ainekava maht (mitu tundi on õpilasel nädalas e. mida vähem seda väiksem ka muudatuse mõju).
- Klassiruumide eripära/piirangud.
- Õpilase suutlikkus iseseisvalt kooli ja kodu vahelt liikuda.

Algklasside tasandil on ainekava maht kõige väiksem, kuid algklasside klassiruumid on varustatud klassimööbliga, mis on mõeldud väga väikestele lastele. Samuti on klassiruumid ise ka mõõtmelalt väiksemad kui peahoone ruumid e. ei ole ulatuslikult riskasutatavad.

Aineõppe algus on 5. klassiastmest (lapsed kolivad peahoonesse e. suurematesse ruumidesse). 5. klassiastme iganädalane tunnikoormus on väiksem kui kõigil järgnevatel klassiastmetel, seega vastavast muudatusest on 5. klassiaste see, kus muudatuse mõju on kõige väiksem (vähene tunnikoormus võimaldab tunniplaani kujundada selliselt, et tunnid lõppeksid enne kella viite).

Riskide maandamine:

Tänane peamine murekoht lõunase vahetusega on väljakujunenud huviringide toimumise ajad. Paljud huviringid toimuvad kooli ruumides ning koolil on teenusepakkujatega hea koostöö. Juhul kui selgub, millises osas ja millisel ajal on lõunase vahetuse käivitamine vajalik, on võimalik alustada ka läbirääkimisi teenusepakkujatega (Muusikakool, Huvitegevuse ja Noorsootöö SA, Tabasalu JK jt), et huviringide aegu korrigeeritaks selliselt, et lõunasest vahetusest puudutatud lastel oleks võimalik käia huviringides.

Kokkuvõte:

1. 2021/2022 õppeaastaks on Tabasalu Ühisgümnaasiumi tänane peamine murekoht (ruumikitsikus) saanud lõpliku ja maailmaklassi tasemel lahenduse uute õppehoonete näol.
2. 2019/2020 õppeaasta osas ei ole tehtud veel ühtegi otsust, sest õpilaste arvud ei ole lõplikul kujul veel selgunud.
3. 2020/2021 osas on vajalik üheks aastaks 5. klassiastme osas kasutusele võtta lõunane vahetus.

Kooli jaoks on esmatähtis tagada kõikidele kooli õpilastele kvaliteetne õpikeskkond ning hoolimata ideaalsete valikute puudumisest usume, et läbi õpilasekeskse otsustusprotsessi rakendamise suudame koolina ajutise ebamugavusperioodi riske maandavalt seljatada ning saame juba varsti nautida Eesti Vabariigi parimal tasemel õpikeskkonda.

Lugupidamisega

Martin Öövel

TÜG

direktor